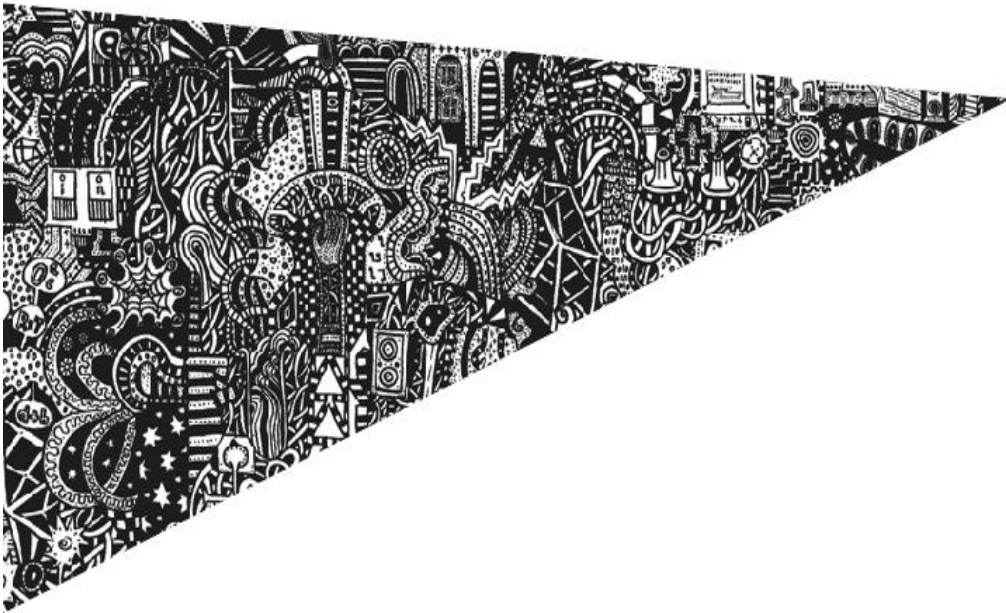

Jönköpings kommun

Granskning av årsbokslut/
årsredovisning 2009

Helena Patrikson
Ulrika Strånge
Inger Andersson
Susanne Karlsson
Jonas Leander
Marcus Wernborg
Carin Jesenicnik

Innehållsförteckning

1. Sammanfattning och slutsatser	2
2. Inledning.....	4
2.1. Bakgrund	4
2.2. Syfte.....	4
2.3. Omfattning	4
3. Resultatanalys.....	5
3.1. Analys av resultaträkning	5
3.2. Prognossäkerhet under året.....	7
4. Iakttagelser gällande upprättat bokslut och bedömning av balansräkningen....	9
4.1. Bokslutsprocessen.....	9
4.2. Bokslutsdokumentation	9
4.3. Kommentarer till vissa poster i balansräkningen	10
4.4. Koncernavstämning och koncernredovisning	11
5. Årsredovisning.....	12
6. God ekonomisk hushållning	13
6.1. Avstämning av balanskravet	13
6.2. Mål för god ekonomisk hushållning i Jönköpings kommun	13
7. Allmänna revisionsåtgärder	19

1. Sammanfattning och slutsatser

Ernst & Young har på uppdrag av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun granskat årsbokslut, årsredovisning och koncernredovisning för räkenskapsåret 090101-091231.

Efter genomförd revision lämnas härmed en revisionsrapport över de väsentligaste iakttagelserna och slutsatserna.

Slutsatser:

- Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är utformad i enlighet med gällande regelverk och ger en rättvisande bild av resultat och ställning.
- Balanskravet, enligt kommunallagens regler, är uppfyllt.
- Målen för god ekonomisk hushållning uppnås i varierande omfattning. Det rekommenderas att metoder tas fram så att en årlig uppföljning kan ske av samtliga fastställda mål för god ekonomisk hushållning.
- Kommunen bör ta ställning till och definiera vad god ekonomisk hushållning är relaterat till de olika mål som fastställts för räkenskapsåret. En viktig fråga är vid vilken grad av måluppfyllelse som god ekonomisk hushållning uppnås för Jönköpings kommun? Det innebär att en prioritering av mål och måluppfyllelse kan behöva ske.

Övriga iakttagelser och rekommendationer:

- Rutinerna för periodisering av leverantörsfakturor, som scannats men inte attesterats eller bokförts, bör förbättras så att det säkerställs att kostnaderna redovisas på rätt räkenskapsår.
- Kommunen bör fastställa en dokumenterad rutin för avstämning mellan den skattefinansierade verksamheten, den avgiftsfinansierade verksamheten samt de kommunala bolagen. Tvistigheter gällande mellanhavanden måste hanteras lika av båda parter.
- Iakttagelsen, gällande att anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar inte framgår av årsredovisningen, kvarstår. Det som redovisas är restvärden för olika tillgångsslag. En förbättring i årets årsredovisning är att kommunen redovisar avskrivningstiderna för olika tillgångsslag.
- Det avsnitt i årsredovisningen som beskriver kommunens redovisningsprinciper kan med fördel utvecklas så att det tydligt framgår vilka principer och bedömningar som tillämpas i Jönköpings kommun samt vilka avsteg man gör från gällande redovisningsrekommendationer.

- Även inför årets bokslutsarbete har personal från Stadskontorets ekonomiavdelning besökt förvaltningarna för att säkerställa ett likformigt arbetssätt och en bra dialog kring bokslutsarbete m.m. Detta arbetssätt bedöms ha en positiv påverkan på kvaliteten i bokslutet. Det noteras att det finns ytterligare utvecklingsmöjligheter vad gäller dokumentation av bedömningar och beräkningar för balansposterna.
- I början av 2009 antog Kommunfullmäktige ett gemensamt ägardirektiv för de kommunala bolagen och särskilda ägardirektiv för samtliga bolag exkl. Elmia AB. De aktieägaravtal som finns i vissa bolag har även setts över. Detta är en viktig del för att tydliggöra och säkerställa kommunens mål och inriktning i de kommunala bolagen.

2. Inledning

2.1. Bakgrund

Vi har av de förtroendevalda revisorerna i Jönköpings kommun fått i uppdrag att genomföra en granskning av kommunens årsbokslut/årsredovisning avseende räkenskapsåret 090101-091231. Detta är en del av den grundläggande granskning som fastställts i Revisionsplanen för 2009.

2.2. Syfte

Granskningen är ett underlag till revisorernas ställningstagande i revisionsberättelsen och syftet är bl.a. att bedöma om:

- årsredovisningen är upprättad enligt gällande Lag om kommunal redovisning samt gällande rekommendationer avseende god redovisningssed
- årsredovisningen ger en rättvisande bild av resultat och ställning
- balanskravet har uppnåtts
- verksamheten bedrivits så att Kommunfullmäktiges beslutade mål för god ekonomisk hushållning uppnåtts

2.3. Omfattning

Granskningen omfattar följande:

- förvaltningsberättelse och nämndernas redogörelser i årsredovisningen
- resultaträkning
- balansräkning
- kassaflödesanalys
- investeringsredovisning
- sammanställd redovisning

Granskningen är utförd enligt god revisionssed med särskilt beaktande av den kommunala särarten. Detta innebär att revisionen planerats och genomförts på ett sådant sätt att informationen i årsredovisningen inte innehåller väsentliga felaktigheter. En revision innefattar att granska ett urval av underlag för belopp och annan information i räkenskapshandlingarna. I revisionen ingår också att pröva de redovisningsprinciper som använts i verksamheten. Planeringen är genomförd med utgångspunkt av en risk- och väsentlighetsanalys. Det innebär att vi har koncentrerat våra insatser där risken för väsentliga fel är störst. Riskbedömningen påverkas bl.a. av posternas storlek, mängden transaktioner samt förekomst av komplexa transaktioner och svåra bedömningar.

Uppföljning har skett av de iakttagelser som noterades vid granskning av årsredovisningen 2008 samt det svar som har erhållits från Kommunstyrelsen. Även resultatet av granskningen gällande delårsbokslutet per 090831 har beaktats i granskningen.

3. Resultatanalys

3.1. Analys av resultaträkning

(Samtliga belopp är mnkr)	Utfall 2009	Budget 2009	Budget- avvikelse	Utfall 2008
Verksamhetens nettokostnad	-5 091,4	-5 397,9	306,5	-5 049,8
Skatteintäkter	4 541,7	4 604,4	-62,7	4 372,5
Kommunalekonomisk utjämning	671,0	671,2	-0,2	648,7
Kommunal fastighetsavgift	178,3	177,6	0,7	162,3
Finansnetto	-1,2	-14,5	13,3	12,2
Årets resultat (skattefinansierad verksamhet)	298,3	40,7	257,6	145,9
Årets resultat (avgiftsfinansierad verksamhet)	-18,8	-0,4	-18,4	17,7
TOTALT RESULTAT	279,5	40,3	239,2	163,6
Avgår realisationsvinster och realiserad värdeökning vid exploatering av tomter	-123,0			-83,7
RESULTAT FÖR AVSTÄMNING MOT BALANSKRAV	156,5	40,3		79,9

Kommentar:

Jönköpings kommun redovisar ett stort överskott i samband med 2009 års bokslut. Överskottet som fastställts till 279,5 mnkr innehåller realisationsvinster och med hänsyn tagen till det redovisar kommunen ett resultat motsvarande +156,5 mnkr. Detta är en positiv avvikelse mot den reviderade budgeten som fastställdes till +40,3 mnkr för 2009.

Årets resultat har påverkats av ett antal engångseffekter som förklarar delar av budgetavvikelsen.

- Reavinster och realiserad värdeökning av mark uppgår till 123,0 mnkr. Ett antal äldre exploateringsområden har avslutats under 2009, vilket innebär en intäkt på 82,9 mnkr. Beloppet är hänförligt till ett antal tidigare år. Resultateffekten i år visar på vikten av att löpande se till att anläggningsregistret hålls aktuellt. Denna iakttagelse/synpunkt har förts fram i tidigare revisionsrapporter.
- Arbetsgivaravgifterna för 2009 är 58,8 mnkr lägre än budget. Den största skillnaden är att AFA, under hösten, beslutade att premier för avtalsgruppsjukförsäkring och avgiftsbefrielseförsäkring inte ska utgå för 2009.
- Semesterlöneskulden är vid årets utgång lägre än vad som budgeterats och semester har kunnat tas ut under året på ett sätt som inte inneburit merkostnader. Det innebär en minskad kostnad på 17,0 mnkr jämfört med budget.

- En lägre upplåning samt en lägre räntenivå än budgeterat under året har inneburit en positiv resultatpåverkan motsvarande 13,3 mnkr.
- Skatteintäkter och kommunalekonomisk utjämning är 62,2 mnkr lägre än budgeterat.

Nämnd / verksamhet	Överskott/ underskott 2009	Nettokostnad 2009	Resultat i jmf med nettokostnad
Kommunfullmäktige, kom- munstyrelse m.m.	35,7	312,3	11,4 %
Stadsbyggnadsnämnd	3,3	113,8	2,9 %
Miljönämnd	2,1	10,9	19,3 %
Teknisk nämnd	21,5	169,2	12,7 %
Skol- och barnomsorgs- nämnd	21,4	1 974,3	1,1 %
Gymnasienämnd	6,1	575,7	1,1 %
Kulturnämnd	3,6	81,5	4,4 %
Fritidsnämnd	4,5	130,3	3,5 %
Socialnämnd	33,2	2 100,0	1,6 %

(samtliga belopp är i mnkr)

Kommentar:

Ovanstående tabell vill belysa vilken relation respektive nämnds överskott har i jämförelse med nämndens nettokostnad för året. Överskotten i vissa nämnders verksamhet kan tyckas anmärkningsvärt höga, men det är viktigt att bedömningen och analysen av dessa utgår från verksamhetens omfattning.

3.2. Prognossäkerhet under året

(Nettokostnad i mnkr)	Prognos mars	Prognos maj	Prognos sept	Utfall ÅR 2009	Skillnad prognos sept. och utfall i ÅR	Budget 2009	Utfall ÅR 2008
KF och KS m.m.	341	336	326	312	14	348	302
Stadsbyggnadsnämnd	116	118	116	114	2	117	111
Miljönämnd	13	13	13	11	2	13	11
Teknisk nämnd	191	192	185	169	16	191	160
Skol- och barnomsorgsnämnd	1 960	1 999	1 990	1 974	16	1 996	1 909
Gymnasienämnd	565	572	581	576	5	582	545
Kulturnämnd	84	85	85	82	3	85	80
Fritidsnämnd	132	134	134	130	4	135	126
Socialnämnd	2 113	2 143	2 121	2 100	21	2 133	2 049
Reavinst	-61	-64	-52	-140	88	-20	-101
Reaförlust	0	0	0	5	-5		7
Ospecificerad budgetavvikelse	-20	-20	-15	0	-15		0
SUMMA NÄMNDNETTO:	5 433	5 507	5 484	5 333	151	5 579	5 198
Kommungemensamma kostnader/intäkter	-67	-200	-201	-241	41	-182	-149
SUMMA VERKSAMHETENS NETTOKOSTNAD:	5 366	5 307	5 283	5 092	192	5 397	5 049

Kommentar:

Tabellen ovan visar de prognoser som redovisats i budgetuppföljningarna under året. Jämförelse har skett mellan prognosen från september 2009 och slutligt utfall för 2009. I tabellen finns även uppgifter om budget 2009 och slutligt utfall för 2008.

En stor del av årets totala överskott är hänförligt till nämndernas verksamheter (129 mnkr av 156,5 mnkr).

I april gav kommunstyrelsen direktiv om återhållsamhet då skatteunderlagsprognosen försämrades. Det har även i samband med budgetarbetet inför 2010 framförts att nämnderna måste vara restriktiva med kostnaderna. Besparingskrav har funnits i budgetförutsättningarna.

Det noteras att nämnderna har lyssnat på de styrsignaler som har lämnats under året. Begräsning av inköp och försiktighet vid återbesättning av tjänster som blivit vakanta har fått stor effekt under hösten.

Nämndernas resultatfonder ökar efter årets resultat med totalt 64,6 mnkr. Under året har 24,4 mnkr disponerats ur fonderna. Efter årets avsättning uppgår resultatfonderna totalt till 346,6 mnkr.

Kommunens ekonomi påverkas i stor utsträckning av omvärldsfaktorer som ger stora ekonomiska effekter t ex kan nämnas; skatteunderlag, ränteläge och statliga stöd och bidrag. Kommunen har en mängd verksamheter som ska fungera väl och mål som förväntas uppnås oavsett konjunkturläge och engångseffekter. Långsiktighet är viktig för kommunens styrning och för att upprätthålla en god följsamhet till lämnade direktiv avseende kommunens verksamheter.

4. Iakttagelser gällande upprättat bokslut och bedömning av balansräkningen

4.1. Bokslutsprocessen

Bokslutsprocessen för räkenskapsåret 2009 följer den tidplan som fastställdes 2008, dvs. processen är tidigarelagd 1 månad. Även under 2009 har personal från Stadskontorets ekonomiavdelning besökt förvaltningarna för att säkerställa ett likformigt arbetssätt och en bra dialog kring bokslutsarbete m.m.

Detta arbetssätt bedöms ha en positiv påverkan på kvaliteten i bokslutet.

4.1.1. Avgiftsfinansierad verksamhet

Den avgiftsfinansierade verksamheten för räkenskapsåret 2009 är verksamhetsmässigt uppdelad i tre interna företag (VA, Avfallshantering och Avfallsanläggning Hult). Redovisningsmässigt finns dock endast en gemensam huvudbok. Detta gör att uppdelning av balansräkning och resultaträkning till dessa tre enheter innehåller manuella moment vilket alltid är förknippat med risker.

Fr.o.m. 2010 ska dessa verksamheter även redovisningsmässigt vara uppdelade i tre interna företag och redovisning sker i varsin huvudbok.

4.2. Bokslutsdokumentation

De nya mallar för bokslutsbilagor som togs fram under 2008 har ytterligare utvecklats under 2009. Bedömning görs att det finns stora fördelar med användandet av dessa med avseende på säkerställande av att samma beräkningar och principer används mellan åren. Det noteras att det finns ytterligare utvecklingsmöjligheter vad gäller bedömningar och beräkningar för balansposterna. Det noteras att bokslutsspecifikationerna fortfarande till viss del utgörs av excelmaterial och vi vill återigen poängtera riskerna med detta och rekommendera en större användning av ekonomisystemet där så är möjligt.

Det noteras att det är viktigt att säkerställa att hela organisationen använder avsedda bokslutsbilagor och bifogar underlag som förklarar beräkningar och bedömningar. För att säkerställa fastställt arbetssätt i hela organisationen krävs kommunikation och löpande dialoger mellan stadskontorets ekonomiavdelning och berörd personal ute i verksamheten. Det kan med fördel upprättas exempel på bokslutsbilagor med tillhörande underlag som på ett tydligt sätt visar vilken typ av underlag som krävs för olika typer av balansposter.

4.3. Kommentarer till vissa poster i balansräkningen

Leverantörsskulder

Uppbokade leverantörsskulder totalt i kommunen uppgår till ca 182 mnkr. I bokslutet påverkar hanteringen av leverantörsskulder posterna förutbetalda kostnader och upplupna kostnader. I bokslutet för räkenskapsåret 2009 har det en period runt årsskiftet inte varit något datum förinställt utan beslutsattestanten ska ta ställning till om kostnaden avser 2009 eller 2010. Beroende på om beslutsattestanten väljer 2009 eller 2010 så klassificeras kostnaden som en förutbetald kostnad alternativt en upplupen kostnad. Uppbokning sker med automatik på aktuella konton. Det finns dock fakturor som per 091231 som enbart är inscannade och finns i försystemet "Inköp och Faktura" (IoF), dessa fakturor finns ej i huvudboken. De fakturor som finns i IoF kan avse kostnader för räkenskapsåret 2009 och därmed ha en resultatpåverkan. Det finns ingen fastställd rutin för bedömning eller reservering av kostnader avseende dessa fakturor i bokslutet per 091231. Detta innebär en risk för att fakturor redovisas på fel räkenskapsår.

- Vi rekommenderar att det tas ut en lista första arbetsdagen efter årsskiftet som omfattar alla fakturor som finns inscannade i IoF. Utifrån denna lista får hänsyn tas till det som attesteras under bokslutsperioden, dvs. t.o.m. brytdatumet. Därefter bör en bedömning ske om det är aktuellt att göra en reservering för kostnader som är hänförliga till bokslutsåret.

Anläggningstillgångar

Enligt gällande rekommendation 11.1 från Rådet för kommunal redovisning ska det för varje anläggningstillgång lämnas upplysning om tillämpad avskrivningsmetod, nyttjandeperiod eller tillämpad procentsats för avskrivning, anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar.

lakttagelsen gällande att anskaffningsvärde och ackumulerade avskrivningar inte framgår av årsredovisningen kvarstår. Det som redovisas är restvärden för olika tillgångsslag. En förbättring i årets årsredovisning är att kommunen redovisar avskrivningstiderna för olika tillgångsslag. Stadskontoret har i yttrande förklarat att anskaffningsvärden och ack. avskrivningar inte går att ta fram p.g.a. byte av ekonomisystem och förändring av avskrivningsmetod vid flera tillfällen. I årsredovisningen för 2009 framgår inte att kommunen gör avsteg från ovanstående rekommendation och vilka skälen för detta är.

Det noteras att anläggningsregistret för räkenskapsåret 2009 stängdes den 15 februari 2010. Det har i tidigare revisionsrapport gällande granskning av anläggningsregistret poängterats att så snart som möjligt efter att ekonomienheten gjort aktuella bokslutstransaktioner och stämt av anläggningsregistret mot huvudboken ska anläggningsregistret stängas.

- Vår rekommendation är att ovanstående rekommendation ska följas. Enligt lag om kommunal redovisning ska det i årsredovisningen anges om avvikelser från rekommendationen gjorts och skälen för detta.

Förråd och exploatering

Samtliga förråd har inventerats i samband med bokslutet och inventeringsdokumentationen har granskats. Inga avvikelser har noterats och uppbokade värden bedöms vara rimliga i förhållande till föregående år.

Under 2009 har tomter gällande exploateringsområden sålts för 57,6 mnkr och efter justering av bokförda värden erhöles en realisationsvinst motsvarande 40,7 mnkr. Ett urval av transaktioner har granskats mot fakturor och beräkningsunderlag från Tekniska kontoret. Inga väsentliga iakttagelser har noterats. Se även kommentarer under avsnitt 3.1. gällande avslut av gamla områden.

Projektmedel

I Stadskontorets yttrande till revisionsrapporten gällande granskning av årsbokslut 2008 framgår att bokslutsanvisningar och mall för projektredovisning ska fortsätta att utvecklas. Det konstateras i årets granskning att fastställd mall återigen har använts av förvaltningarna i varierande omfattning. Vid årets granskning konstateras att det fortfarande saknas en samlad bild över kommunens totala projektmedel. Eftersom detta är hantering av externa medel är det väsentligt att säkerställa att hela organisationen hanterar och redovisar dessa medel på ett likformigt och fastställt sätt. Mallen för projektredovisning har uppfattats som ett bra stöd i bokslutsarbetet av flera förvaltningar.

- Vår rekommendation är att Stadskontorets ekonomiavdelning ytterligare informerar om gällande mallar och rutiner kring projekthantering och inför kontroller för att säkerställa följsamheten ute i verksamheten. Det bör göras en sammanställning över pågående projekt för att få en samlad bild av omfattningen i kommunen.

4.4. Koncernavstämning och koncernredovisning

I likhet med tidigare år förekommer svårigheter att konstatera om koncernavstämningar, elimineringar och interna mellanhavanden mellan kommunen och de kommunala bolagen sker på ett likformigt och fullständigt sätt. Tvistigheter gällande mellanhavanden måste hanteras lika av båda parter.

Under 1996 överfördes Energiverket från kommunen till Jönköping Energi AB. Då uppkom ett övervärde och en uppskjuten skatt i koncernredovisningen som påverkar koncernredovisningen under nyttjandeperioden 1996-2010. Under 2010, då de slutliga koncernbokningarna sker, bedömer vi att resultaträkning/eget kapital kommer att påverkas av en justeringspost.

- Det rekommenderas att kommunen fastställer en dokumenterad rutin för avstämning mellan den skattefinansierade verksamheten, den avgiftsfinansierade verksamheten samt de kommunala bolagen.

5. Årsredovisning

Det är Lag om kommunal redovisning och rekommendationer utgivna från Rådet för kommunal redovisning som är grunden för utformningen av årsredovisningen. För räkenskapsåret 2009 har följande förändringar i redovisningsprinciperna fastställts.

- Rekommendation 18 - Intäkter från avgifter, bidrag och försäljningar

Denna rekommendation gäller från räkenskapsåret 2010 men tidigare tillämpning uppmuntras. Jönköpings kommun har valt att tillämpa denna rekommendation från och med räkenskapsåret 2009. Rekommendationen är tillämplig på kommunens renhållnings- och VA-avgifter och innebär att om avgiftsuttaget överskrider självkostnaden så ska intäkten minskas och överuttaget bokföras som en förutbetalad intäkt. Denna rekommendation reglerar därmed hur positivt resp. negativt resultat i denna verksamhet ska hanteras. Ett positivt resultat ska ses som förtida avgiftsuttag och redovisas enligt ovan, dvs. som en förutbetalad intäkt. Dessa förtida uttag ska återföras till resultaträkningen de kommande åren.

I vår granskning har vi noterat att kommunens avgiftsfinansierade verksamheter har följt denna nya rekommendation för räkenskapsåret 2009 och även korrigerat bakåt i tiden för anläggningsavgifter avseende åren 2001-2008. För dessa år har eget kapital ökat med 108 mnkr. Tidigare praxis innebar att avgifterna bokades direkt i resultaträkningen och det överskott som uppstod i verksamheten har gjort att ett eget kapital har byggts upp. Det egna kapitalet har nu bokats om till långfristig skuld. Årets resultat för VA uppgår till -17,1 mnkr och då hänförs 10,2 mnkr till ändrade redovisningsprinciper. Avfallsverksamheten redovisar ett nollresultat och avfallsanläggningen Hult redovisar ett resultat på -1,7 mnkr. Vi bedömer att kommunen hanterat rekommendation 18 på ett korrekt sätt.

Avsnittet kring redovisningsprinciper kan med fördel utökas så att det på ett mer tydligt sätt framgår vilka rekommendationer som följs och om eventuella avsteg gjorts och skälen till detta.

Vår bedömning är att årsredovisningen i allt väsentligt är utformad i enlighet med gällande regelverk samt ger en rättvisande bild av resultat och ställning.

6. God ekonomisk hushållning

6.1. Avstämning av balanskravet

Enligt kommunallagens balanskrav ska de löpande intäkterna täcka de löpande kostnaderna. Vid avstämning av balanskravet ska inte realisationsvinster eller extraordinära poster räknas med.

Kommunens resultat uppgår till + 279,5 mnkr

Avgår: realisationsvinster m.m. - 123,0 mnkr

Resultat för avstämning mot balanskravet +156,5 mnkr

Ovanstående visar att balanskravet är uppfyllt för verksamhetsåret 2009.

6.2. Mål för god ekonomisk hushållning i Jönköpings kommun

I årsredovisningen redovisas kommunens uppföljning av mål för god ekonomisk hushållning. De övergripande målsättningar är indelade i finansiella respektive verksamhetsrelaterade mål och följer de rubriker/områden som finns i gällande kommunprogram. I tabellerna nedan anges målen, utfall 2009 samt måluppfyllelse.

Finansiella mål

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
<p>Det årliga resultatet för den skattefinansierade verksamheten ska motsvara lägst 1,5 procent av kommunens intäkter av skatt och kommunalekonomisk utjämning.</p> <p>Denna relation ska avse resultatet exkl. intäkter i form av realisationsvinster vid avyttring av anläggningstillgångar och realiserad värdeökning vid tomtförsäljning</p>	3,3 %	JA
<p>Kostnaderna för den affärsdrivande verksamheten, VA och avfallshantering, ska i sin helhet finansieras med avgifter.</p>	<p>VA: -17,1 mnkr</p> <p>Avfall: +/- 0 mnkr</p> <p>Hult: -1,7 mnkr</p>	<p>NEJ</p> <p>Se kommentar nedan</p>

Kommunens skattesats ska hållas på oförändrad nivå fr.o.m. 2009.	Skattesatsen är höjd med 0,4 i jmf med 2008.	JA Eftersom 2009 är angivet som jämförelseår uppfylls målet
Kommunens soliditet, dvs. andelen tillgångar som finansieras med eget kapital, ska uppgå till minst 50 %.	55,5 %	JA

Verksamhetsrelaterade mål

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
Genomsnittligt antal sjukdagar per årsanställd inom kommunen ska minska med 10 % per år under perioden 2008-2011. I dagar uttryckt är målet för år 2009 18,3 dagar.	18,4 dagar	NEJ
Jönköpings kommun erbjuder, under åren 2009-2011, 600 personer/år med försörjningsstöd arbetsförebyggande åtgärder. Av de personer, som bedöms ha arbetsförmåga, ska mer än hälften avslutas till arbete eller utbildning år 2011. Målet är 45 % för 2009.	Ingen mätning har kunnat utföras.	–
I en jämförelse med landets 50 största kommuner ska Jönköping vart och ett av åren 2009, 2010 och 2011 vara bland de tio bästa vad avser sysselsättningsgraderna i åldrarna 25-64 år.	P.g.a. att statistiken släpar efter kan inte målet mätas . Statistik kan inte tas fram förrän i slutet av år 2010.	–
Antalet biblioteksbesökare på folkbiblioteken ska öka med 100 000 besök (+10 %) till 2011.	-2 %	NEJ
Föreningslivets aktiva i åldrarna 7-25 år ska överstiga 41 000 personer.	41 630 personer	JA
Andelen anställda i Jönköpings kommun med utländsk bakgrund ska öka under perioden 2009-2011 och vid utgången av perioden uppgå till minst 15 %. På längre sikt ska andelen återspegla befolkningens faktiska sammansättning. (Vid utgången av 2007 hade 18 % av kommunens befolkning i åldern 16-64 år utländsk bakgrund).	12 %	NEJ

Kompletterande verksamhetsrelaterade mål

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
<p>Bostäder Lägsta andel medborgare som ger betyget 8 eller högre på en tiogradig skala på frågan: <i>Föreställ dig ideala bostadsförhållanden. Hur nära ett sådant ideal tycker du att boendet i din kommun kommer?</i> Målet för 2009 var 14 %.</p>	14 %	JA
<p>Trygghet Lägsta andel medborgare som ger betyget 8 eller högre på en tiogradig skala på frågan: <i>Hur nöjd är du med din kommun vad gäller hur trygg och säker du och dina närmaste kan känna er?</i> Målet för 2009 var 34 %.</p>	29 %	NEJ
<p>Kultur Lägsta andel medborgare som ger betyget 8 eller högre på en tiogradig skala på frågan: <i>Hur nöjd är du med din kommun vad gäller tillgången till kulturaktiviteter?</i> Målet för 2009 var 45 %.</p>	43 %	NEJ
<p>Fritid Lägsta andel medborgare som ger betyget 8 eller högre på en tiogradig skala på frågan: <i>Hur nöjd är du med din kommun vad gäller möjligheterna att utöva dina fritidsaktiviteter?</i> Målet för 2009 var 60 %.</p>	58 %	NEJ
<p>Gator och vägar Lägsta andel medborgare som ger betyget 8 eller högre på en tiogradig skala på frågan: <i>Vad tror eller tycker du om skötsel av gator och vägar i din kommun?</i> Målet för 2009 var 26 %.</p>	24 %	NEJ

Hållbar utveckling

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
Utsläpp av växthusgaser i kommunen som geografiskt område ska minska med minst 13 % från 1990 till 2011. Målet för 2009 är >9,1 %.	Eftersläpning i statistik från Naturvårdsverket och SCB i ca. två år. Mätning för 2009 har ej kunnat genomföras.	–
Energianvändningen per invånare ska minska med 1 % perioden 1990-2012. (År 1990-2006 ökade energianvändningen med 7,2 %). Målet för 2009 är <2,9 %.	Eftersläpning i statistik från Naturvårdsverket och SCB i ca. två år. Mätning för 2009 har ej kunnat genomföras.	–
Andelen av använd elenergi som produceras inom kommunens geografiska område ska uppgå till minst 15 % senast 2011 och vara förnyelsebar. Målet för 2009 är 13 %.	Målet kan ej mätas i år p.g.a. eftersläpning i statistik från SCB.	–
Senast 2015 ska minst 2,5 miljoner normal kubikmeter biogas produceras och avsättas som fordonsbränsle. Gasproduktionen ska öka jämfört med produktionen 2007. Målet för 2009 är + 81 %.	+ 31 %	NEJ

Livslångt lärande

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
Andelen föräldrar till barn i förskola eller i fritidshem som upplever att verksamheten i stor eller i mycket stor utsträckning stimulerar och utmanar barnets utveckling och lärande ska uppgå till minst 87 % år 2011. Målet för 2009 är 85 %.	Förskola: 91 % Fritidshem: 82 %	Förskola: JA Fritidshem: NEJ
Andelen elever som nått målen i alla ämnen i årskurs 9 ska öka till 78 % år 2011. Målet för 2009 är 76 %.	81 %	JA
Andelen elever som slutför gymnasieutbildningen med grundläggande behörighet till universitet och högskola ska öka till 88 % år 2011. Målet för 2009 är 86 %.	93 %	JA

Goda livsvillkor

Mål	Utfall för 2009	Måluppfyllelse
Antal dagar från det att kommunen fattat beslut om särskilt boende till det att bostad är tillgänglig skall år 2011 inte överstiga 40 dagar. Målet för 2009 är 42 dagar.	38 dagar	JA
Andelen äldre som i hög utsträckning upplever inflytande och delaktighet över äldreomsorgens insatser i det ordinära boendet skall år 2011 vara minst 65 %.	Detta mål mäts via brukarenkät och den genomförs först hösten 2010, därför kan inget utfall presenteras för 2009.	–
Andelen av psykiskt funktionshindrade i daglig verksamhet i s.k. samhällsintegrerat arbete ska år 2011 vara minst 45 %. Målet för 2009 är 29 %.	22 %	NEJ
Det genomsnittliga antalet hushåll per månad som uppbär ekonomiskt bistånd ska, vid ett inflöde som inte överstiger 2008 års nivå, minska med 25, 50 och 75 hushåll under åren 2009, 2010 och 2011.	Ökning av månadsgenomsnittet med 153 hushåll.	NEJ

Kommentar:

Det är tredje året som Jönköpings kommun redovisar mål för god ekonomisk hushållning i årsredovisningen.

Gällande de finansiella målen är det tre av fyra som når upp till fastställt målvärde. Målet gällande de avgiftsfinansierade verksamheterna uppnås inte fullt ut. Detta beror delvis på en förändring av redovisningsprincip enligt en ny rekommendation från Rådet för kommunal redovisning (se avsnitt 5). Det nämns i förvaltningsberättelsen att intäkterna ska svara mot kostnaderna över tiden för dessa verksamheter vilket innebär att målsättningarna uppnås på längre sikt än ett år. Det är viktigt att finansiella mål för den avgiftsfinansierade verksamheten överensstämmer med de nya förutsättningar som fastställs i den nya redovisningsrekommendationen.

I början av 2009 antog Kommunfullmäktige ett gemensamt ägardirektiv för de kommunala bolagen och särskilda ägardirektiv för samtliga bolag exkl. Elmia AB. De aktieägaravtal som finns i vissa bolag har även setts över. Detta är en viktig del för att tydliggöra och säkerställa kommunens mål och inriktning i de kommunala bolagen.

I förvaltningsberättelsen saknas en samlad analys och bedömning av om kravet på god ekonomisk hushållning bedöms vara uppfyllt för räkenskapsåret 2009. Det bör ske en fullständig

analys av samtliga delar i målen för god ekonomisk hushållning och en bedömning av om uppnådda resultat för 2009 kan bedömas vara förenligt med god ekonomisk hushållning.

Mot bakgrund av att vissa mål inte har kunnat mätas för 2009 är det svårare att göra en fullständig bedömning av måluppfyllelse för god ekonomisk hushållning.

- Det rekommenderas att metoder tas fram så att en årlig uppföljning kan ske av samtliga fastställda mål för god ekonomisk hushållning.
- Kommunen bör ta ställning till och definiera vad god ekonomisk hushållning är relaterat till de olika mål som fastställts för räkenskapsåret. En viktig fråga är vid vilken grad av måluppfyllelse som god ekonomisk hushållning uppnås för Jönköpings kommun? Det innebär att en prioritering av mål och måluppfyllelse kan behöva ske.

7. Allmänna revisionsåtgärder

Under hösten har ett antal allmänna revisionsåtgärder utförts. Denna del av granskningen är en viktig del för att säkerställa att det finns rutiner och kontroller som säkerställer en tillräcklig och god intern kontroll för väsentliga processer som påverkar en rättvisande och tillförlitlig redovisning. Nedan beskrivs de granskningsmoment som ingått i denna del av granskningen som utförts genom granskning av ett urval av transaktioner, dokumentgranskning osv.

- Hantering av skattedeklaration gällande moms, källskatt och arbetsgivaravgifter.
- Kontoanalyser av kostnader gällande bl.a. personalrepresentation, kurser, underhåll, reparation, förbrukningsinventarier, resor, skadestånd m.m.
- Hantering av exploateringsverksamheten.
- Granskning av ett urval av de sist genomförda bokslutsverifikationerna både gällande avgifts- och skattefinansierad verksamhet.
- Ett urval av leverantörsfakturor som scannats in under perioden 20 december 2009 till 20 januari 2010 har granskats med avseende på om kostnadsföring skett på rätt år.
- Risk för och förekomst av oegentligheter och ev. tvister.
- Kassahantering, kartläggning av övergripande rutin och granskning av inventeringsrutin på ett urval av förvaltningar.
- Granskning av de 10 största löneutbetalningarna under november 2009.
- Uppdatering av försäkringsbrev och ev. förändringar av försäkringsvillkor.
- Översiktlig granskning och analys av kommunens budgetuppföljningsrapporter under 2009.

Granskning av ovanstående moment har inte medfört några väsentliga iakttagelser.